

MAGTARMFÖRBUNDET

(<http://magotarm.se>)

NYHETER

HENNES IBS VISADE SIG VARA ENDOMETRIOS

🕒 16 januari 2017 ✎ [linn \(http://magotarm.se/blog/author/linn/\)](http://magotarm.se/blog/author/linn/)

📌 [Allmänt \(http://magotarm.se/blog/category/allmant/\)](http://magotarm.se/blog/category/allmant/)

Viktoria Olbers svåra magsmärtor var IBS, enligt flera läkare. Tre år senare upptäcktes hennes endometrios. Kvinnosjukdomen som drabbar en av tio men vården missar. Nu berättar hon för att hjälpa fler unga tjejer.

Andra november faller de första blaskiga snöflingorna över Stockholm. 16-åriga Viktoria Olbers föredrar att mötas på eftermiddagen för hon mår som sämst på morgonen. Ofta vaknar hon av smärtor.

– Egentligen skulle jag börjat gymnasiet nu. Eftersom jag missat så mycket pluggar jag årkurs nio hemifrån online, säger hon.

För att rehabilitera kroppen brukar hon även träna hemma.

– Jag gör övningar med gummiband framför tv:n. Kroppen är fortfarande trött och svag så jag övar, säger hon.

Allt började för tre år sedan när Viktoria Olbers fick sin första mens. Att hon hade ont tycktes helt normalt, men ju fler gånger mensen kom desto värre blev smärtorna. Hon fick även tarmproblem med diarré och magsmärtor som höll henne vaken om nätterna och fast på toaletten stora delar av dagarna.

– Det känns som alla organ vrids om. Som att någon slår och sparkar en i magen. Det enda som fick mig att slappna av och sluta gråta var antingen en värmedyna på magen eller en timmes varm dusch. Men så fort magen blev kall igen började det om.

Endometrios är en kronisk sjukdom som drabbar en av tio kvinnor i fertil ålder. Enligt Måns Palmstierna, överläkare i gynekologi och obstetrik, får 80 procent symtom redan under tonåren i samband med mens.

– Idag vet vi att det är själva blödningen som orsakar sjukdomen. Vanligast är att kvinnan inte bara blöder ut ur kroppen utan även in i magen, säger Måns Palmstierna.

Blödningen gör att livmoderceller växer fast på fel ställen i kroppen runt exempelvis äggstockar, äggledare, tarm och urinblåsa. När immunförsvaret inte klarar av att städa bort cellerna leder det till kronisk inflammation, vars vanligaste symptom är svår menssmärta.

– Det vill säga en skarp smärta som begränsar dig i vardagen. Problemet är att de här tjejerna får höra att det ska vara så. Att det skulle vara en bra övning inför förlossning, säger Måns Palmstierna.

Till slut hade Viktoria Olbers ont jämt och kunde inte gå till skolan. Hon som tidigare alltid varit socialt aktiv började nu dra sig undan.

– Lärarna och rektorn sa att det satt i huvudet och berodde på stress. Det stressade mig om något. Jag tänkte att det var något fel på mig, säger hon med flackande blick.

I hopp om bättre hjälp flyttade hon, mamma och syster från Skåne till Stockholm. Här fick hon diagnosen IBS av tre olika läkare och rådet att se över sin kost. Dieterna hjälpte till viss del men bara för stunden.

Enligt Endometriosföreningen har 60 procent av de drabbade symptom, varav 20 procent mycket svåra. Vanliga symptom är smärtor när man kissar, djup samlagssmärta, energilöshet och magtarmbesvär. Besvär som ofta misstolkas av läkare och ger tjejerna fel diagnos.

I genomsnitt tar det sju-åtta år till diagnos för endometriosdrabbade. Under tiden hinner många bli sjukare och smärtorna mer svårbehandlade. Även chansen att bli gravid kan minska.

Med 25 års erfarenhet av gynekologi har överläkare Måns Palmstierna upptäckt hundratals endometriosdrabbade tjejer. En egen undersökning visar att 38 procent av dem hade fått diagnosen IBS. Han uppmanar därför alla med magtarmproblem att fundera över samband med mens och vid behov kontakta en gynekolog.

– Det är otroligt att allmänläkare och magtarmläkare inte lär sig detta. Jag har inte träffat någon tjej med IBS som fått frågan om mensvärk. Det är fortfarande inte accepterat. Vi måste våga fråga, säger han.

Till slut fick Viktoria Olbers träffa en gynekolog. En laparoskopi (titthålsundersökning) visade att det var endometrios som orsakat hennes smärtor senaste tre åren.

– Ju tidigare du behandlas desto mindre skada gör inflammationen. Behandlingen går ut på att ta bort mensén, i första hand med hjälp av p-piller, förklarar Måns Palmstierna.

I Viktoria Olbers fall krävdes operation.

– De städade min mage på endometrios och såg att ena äggstocken hade växt ihop med buken. Och början till en cysta. Inte konstigt att jag hade ont.

Åtta månader senare har hon mer energi och självförtroende. Med mamma bredvid sig i soffan ser de tillbaka på allt de gått igenom.

– För mig är det som ett under. Speciellt att hennes tarmar är mycket bättre. Jag har fått mitt barn tillbaka! säger Katarina Olbers.

På grund av dotterns sjukdom har hon stannat hemma och inte kunnat arbeta på flera år. Hon anmälde fallet som fördröjd diagnos till LÖF försäkringar som nyligen gav Viktoria Olbers upprättelse i form av skadestånd.

– Jag är glad att mamma har kämpat för mig. Alltid pushat på i vården för att jag skulle få testa allt. Det är inte lätt att bo med någon som är sjuk, säger Viktoria Olbers

Även om hon svarat bra på behandling med operation och hormonspiral nu kommer måendet gå upp och ned i framtiden. Men hon slipper känna sig misstrodd och rädd.

– Det känns bra att veta varför jag har ont och ha ett svar när folk frågar. Även om de inte vet vad det innebär, säger hon.

I sitt arbete för att sprida kunskap om endometrios upplever Måns Palmstierna ofta motstånd. Han menar att många saknar respekt för sjukdomen då den endast drabbar kvinnor.

– Man struntar i de unga och och fokuserar på de som redan är svårt sjuka. Det skulle vi aldrig acceptera om pojkar hade ont i pungen en gång i månaden. Hur svårt ska det vara, alla borde ha rätt till en vettig ungdomstid, säger han.

I framtiden vill Viktoria Olbers gå till skolan och åka slalom igen. Leva ett vanligt liv och bli mamma, trots sin kroniska sjukdom.

Text och bild: Malin Pettersson

DELA DET HÄR

<http://www.facebook.com/sharer.php?u=http%3A%2F%2Fmag-och-tarmforbundet.se>

<http://pinterest.com/pin/create/button/?url=http%3A%2F%2Fmag-och-tarmforbundet.se>

<mailto:?subject=Hennes%20IBS%20visade%20sig%20vara%20Viktoria%20Olbers%20sv%C3%A5ra%20magsm%C3%A5riga%20Viktoria%20Olbers%20f%C3%B6redrar%20>

OM OSS

Mag- och tarmförbundet är en ideell organisation för människor med sjukdomar eller funktionsstörningar i mag- och tarmkanalen